

ŠVÉDSKÝ THRILLER

Arne Dahl

misterioso

MLADÁ FRONTA

Arne Dahl

misterioso

Arne Dahl
misterioso

Mladá fronta

Přeložila Eva Nováčková

Copyright © Arne Dahl, 1999

Published by agreement with Salomonsson Agency.

Translation © Eva Nováčková, 2009

ISBN 978-80-204-3416-6 (PDF)

1.

Ve vzduchu bylo cítit něco nového.

Nemohl na to ukázat prstem, ale něco to bylo – snad poryv teplého větru, nepravidelná jasnější plocha přímo uprostřed šedých mraků, nebo možná jen to, že stoupl do bláta místo na zamrzlou louži, která celou zimu ohraničovala parkovací místo jeho auta.

Zůstal chvíli stát a mžoural do ranní oblohy. Vypadala jako obvykle, bezpečná střecha rozprostírající se nad bankou, která ho tiše vítala každý den.

O kousek dál ještě nehybně ležela vesnice a život naznačovaly jen vlnky kouře, vystupujícího tu a tam z komína. Zaslechl jednotvárný zpěv sýkorek hnízdících hned pod střechou. Zamkl auto a popošel o několik metrů dál k malým nenápadným dveřím pro personál. Vytáhl mohutný svazek klíčů a jeden po druhém odemkl tři bezpečnostní zámky.

Uvnitř budovy to bylo cítit docela obyčejným pondělkem a víkendovou nehybností. Věděl, že jakmile za chvíli přijde Lisbet, pořádně tam vyvětrá a bez přestání bude brebentit.

Bylo to tak zavedené, že on do práce přichází jako první a ona po něm druhá. Prostě rutina. Všechno bylo jako vždycky. To si pomyslel už několikrát a možná, že ho to napadlo častěji než jindy.

Postavil se ke své pokladně a vytáhl zásuvku. Vyjmul z ní podlouhlé pozlacené pouzdro a opatrně v ruce potěžkal okřídlenou šipku. Bylo to jeho speciální vybavení.

Ani mezi zasvěcenými nebylo mnoho těch, kteří by přesně věděli, jak jeho šipky vypadají, a protihráče vždycky překvapily.

Měl je speciálně vymyšlené, s dvanácticentimetrovým tělem, z něhož vystupovala sedm centimetrů dlouhá špice a krátká křídélka. Vytáhl si tři šipky a popošel ke stěně, kde visel terč. Nemusel se ani dívat pod nohy a postavil se přesně před černou čáru vzdálenou 237 centimetrů od tabule a rytmickým pohybem je poslal do cíle. Bylo to takové zahřívací kolo.

Tak jako vždycky.

Spojil ruce, až bylo slyšet lehké zapraskání, a několik vteřin si protahoval prsty. Potom z kapsy pláště znovu vytáhl svazek klíčů, otevřel trezor a vyndal z něho hromadu bankovek. Rozložil je na stole a chvíli se na ně díval, stejně jako obvykle.

Za chvíli tu bude Lisbet a začne žvanit o rodině, vzápětí na to se objeví Albert a lehce povýšeně jim pokývne, poslední příběhne Mia, tichá a uzavřená tmavovláška s ofinou. A pak zavoní káva, kterou Lisbet připraví a jejíž vůně naplní kancelář pohodou.

Postupně se začnou objevovat zákazníci, zemědělci se starými vkladními knížkami, ženy v domácnosti, které si pedanticky hlídají své výdaje, a penzisté usilující o slušné přežití.

V tomto prostředí se vždycky cítil dobře. Ale vesnice se zmenšovala a zákazníků bylo čím dál méně. Prostě to tak je, říkal si.

Vrátil se zpět k terči, protože měl čas ještě na několik pětisetjedniček. Několik šedesátek a pár bullů urychlilo odpočítávání, tak jako vždycky. Dlouhé šipky doletovaly, kam měly, a jejich trochu chvějivý let, kterým se vyznačovaly, byl pokaždé správný. V půl desáté mu zbývalo ještě 85 bodů. Vymyšlení nejlepší strategie před posledním kolem ho plně zaměstnalo a vchod do budovy odemkl jen tak mimochodem, jak byl zvyklý. Udělám to jako vždycky, pomyslel si. Patnáctka a dvacítká, jeden bull – padesát bodů jako perfektní zakončení. Žádný problém. Těžké ale bylo usadit třetí šipku do malého červeného středu. Byl to dobrý začátek dne, úplně obyčejného dne.

Vtom uslyšel bouchnout dveře. To nesouhlasilo, bylo ještě brzo.

Nechal házení a vrátil se do vstupní haly. Obrovský silný muž na něj mířil pistolí. Jako by zkameněl. To bylo moc zlé. Ztrácel půdu pod nohama.

Lupič šel k okénku a zvedl prázdnou tašku.

Odložil šipku, jako paralyzovaný otevřel okénko a sáhl po kabele.

„Dej to tam,“ slyšel rozkaz špatnou angličtinou.

Pomalou a metodicky skládal balíčky peněz do tašky. Vedle ní ležela šipka s dlouhým koncem. V hlavě se mu všechno motalo. Už zbýval jen dvojitý střed, bull, říkal si. Vzpomněl si na Lisbet i na to, že je už půl desáté, a na starý návyk otevřít tou dobou dveře banky.

Napadlo ho zakončení bullem a přitom myslel na anonymní dopis v hnědé obálce i na Lenino měkké tělo. A znovu na bull. Uvědomil si, že v nejkritičtějším okamžiku je schopný maximálního soustředění.

„Hurry up! Hejbní sebou!“ nervózně zasyčel lupič do okýnka. Nad hlubokými kruhy měl úplně černé oči.

„Bull,“ připomněl si a vzal do ruky šipku.

A pak to skončilo.

2.

Paula Hjelma napadlo, že už dlouho nejel v policejním autě s blikajícím modrým majáčkem a zapnutou houkačkou. Teď se děl vzadu nacpaný mezi dvěma uniformovanými policisty a kriminalistou v civilu, který vypadal stejně jako on. Naklonil se dopředu a dotkl se ramene řidiče právě v okamžiku, kdy ve velké rychlosti a se svištěcími pneumatikami zahýbal doleva.

„Asi bys měl vypnout sirénu,“ navrhl polohlasem.

Řidič to udělal, ale ticho stejně nenastalo. Řev akcelerujícího motoru udržoval konstantní hladinu hluku.

Hjelm pozoroval svého kolegu. Svante Ernstsson se křečovitě přidržoval poutka nade dveřmi. Jsou ještě vůbec v moderních

autech držátka? Současně si pomyslel, že by se o to neměl starat. Že vůbec často myslí na to, na co by neměl. A že přemýšlí stále častěji.

Před pouhým měsícem Svante Ernstsson vylezl bez zranění z totálně zdemolovaného policejního auta po šílené automobilové honičce v průmyslové zóně. Nebylo mu do smíchu, když se vůz převrátil na rušné dálnici u odbočky na Fittju, sjel doleva do dlouhé zatáčky na Slagstu a minul křižovatku. Odbočka na Tegelängskou silnici byla vpravo, zatímco jeho trochu strnulý pohled mířil doleva.

Hjelm si to naprosto přesně uměl představit a cítil totéž, co v tu chvíli prožíval Svante. Po téměř sedmi letech úzké spolupráce na jednom z nejobtížnějších policejních okrsků v zemi se navzájem poznali skrz naskrz. Současně si ale Hjelm uvědomoval, že to poznání se vlastně týkalo jen malé části jejich osobností.

On sám měl pocit hluboké prázdnoty. Právě proto se tak dobře vžil do koleгова dobrodružství, protože si aspoň na chvíli odpočinul sám od sebe.

Dnešek začal nejhůř, jak mohl. V ložnici se dusil, časné jarní slunce se opíralo do žaluzií a umocňovalo pocit, že v místnosti není dost vzduchu. Pokusil se přitisknout k Cille, která se tak neznatelně, jak jen to šlo, odsouvala k druhému kraji postele. Nechtěl si to připustit a dál k ní tiskl ztopořený penis. Uhýbala centimetr po centimetru, až najednou byla tak blízko kraje, že sjela na zem. Rázem úplně procitl a posadil se. Cilla se tiše zvedla a vztekle zavrtila hlavou. Sáhla si do kalhotek, vytáhla zakrvácenou vložku a podržela mu ji před očima. Ušklíbl se, jednak na znamení omluvy, jednak nechutí. Vtom si všimli, že ve dveřích stojí Danne, a jeho čtrnáctiletý obličej posetý akné vyjadřoval naprosté zhnusení. Vyběhl pryč a zamkl se ve svém pokoji, odkud se ozval naplno puštěný rap Public Enemy. Vyměnili si pohledy a spojil je pocit nejasného hříchu. Cilla šla zaklepat na Danneho dveře, ale neotevřel.

Potom seděli u snídani.

Tove a Danne už odešli do školy. Chlapec nesnídal, ani s nimi nepromluvil a ani se na ně nepodíval. Cilla, zády otočená k Paulovi, mluvila k vrabcům v krmítku před oknem: „Přece jsi byl u obou porodů. Jak je možné, že se ti hnusí, jak ženský tělo funguje?“

Měl pocit úplné prázdnoty. Policejní auto minulo místní zahradnictví vpravo a brunnskou školu vlevo. Ve chvílce bylo u tomtbärgské silnice, jejíž mohutná podkova obkružovala travnaté plochy mezi Hallundou a Norsborgem. Auto ostře zahnilo doleva k Hallundskému náměstí a Svante se o něj opřel celým tělem. Vyměnili si unavené pohledy a dívali se na hustě zabydlené konce Lipové, Ječné, Konopné a Ovesné ulice, které se míhaly kolem auta. Jako učebnice agronomie. Na všech stranách se k obloze zvedal protipól zemědělské krajiny, vysoké domy ze šedesátých a sedmdesátých let, baráky bez fantazie.

Na náměstí stála tři otevřená policejní auta. Za několika dveřmi seděli na bobku policisté a vytaženými zbraněmi mířili na všechny strany. Další pobíhali kolem a snažili se vystrkat zvědavce s dětskými kočárky a psy.

Zaparkovali. Policisté vylezli a pomáhali ostatním s tím, co se později nazvalo evakuací oblasti.

Hjelm zůstal sedět v autě a Ernstsson vystoupil a šel k vedlejšímu vozu, z něhož vylézala pytlovitá postava Johana Bringmana, který si opatrně si protahoval neduživá záda.

Napjatě je informoval: „Přistěhovalecký úřad. Tři rukojmí.“

„Dobře. Co už víme?“ zeptal se Ernstsson. Z výšky hleděl na pokrouceného Bringmana a na jarním slunci si rozepnul kožšinovou bundu.

„Brokovnice, druhé patro. Hlavní část budovy je už prázdná. Čekáme na speciální jednotku.“

„Z Kungsholmu?“ ozval se Hjelm z auta. „To bude trvat dlouho. Viděl jsi ten provoz na dálnici?“

„Kde je Bruun?“ zeptal se Ernstsson.

Bringman zavrtěl hlavou.

„Nevím. Asi čeká na tu prominentní návštěvu. Z budovy se ven dostala jedna žena, Johanna Nilssonová. Je tam zaměstnaná.“

Plavá, asi čtyřicetiletá žena vylezla z policejního auta a postavila se proti Ernstssonovi. Jednou rukou se držela za čelo a nehty na prstech druhé ruky si okusovala. Svante jí položil ruku na rameno a snažil se ji uklidnit. „Nebojte se, zvládneme to.“

„Jmenuje se Dritëro Frakulla,“ ozvala se Johanna Nilssonová přerývavě. „Je to kosovskej Albánec. Byl tu už nějaký čas s rodinou a teď se dostali mezi vystěhovalce z donucení. Mysleli si, že už všechno mají za sebou a čekali na švédský občanství, a najednou tohle. Strašně je to vzalo, všechno se jim zhroutilo. Já je znám dost dobře.“

„Vy se s ním znáte?“

„Ovšem! Panebože, je to můj známý! Starala jsem se o ně. Znáám jeho děti, manželku i kočky. Nejspíš chtěl zajmout mě. Je to velice plachej člověk, nikdy nedělal problémy. Ale já jsem mu lhala.“

Zvýšila hlas a pokračovala. „Lhala jsem mu celou dobu, i když jsem to netušila. Pravidla se stále mění. Jak můžeme v klidu pracovat, když všechno, co dneska platí, je už zítra lež?“

Paul Hjelm se těžce zvedl. Svlékl si tlustou džínovou bundu s límcem z ovčí kožešiny, odepnul pouzdro na zbraň a odhodil všechno na sedadlo. Služební zbraň zasunul dozadu za kalhoty a znovu se oblékl.

Snažil se na nic nemyslet.

„Zatraceně, co to děláš?“ zeptali se současně Svante i Johan.

„Jdu dovnitř.“

„Speciální jednotka tu je hned, kurvafix,“ křičel na něho Ernstsson, když Hjelm přecházel silnici.

Ernstsson se za ním rozběhl a chytil ho za rameno.

„Počkej, nedělej blbosti. Nech to na zásahovce!“

Jejich pohledy se setkaly. Ernstsson viděl, že Hjelm se už rozhodl, a tak ho nechal jít.

Nejspíš se už moc známe, pomyslel si Ernstsson a pokývl.

Paul Hjelm pomalu vyšel po schodech budovy. Nic nebylo slyšet, nic nebylo vidět. Ve vyprázdněné budově mezi panelový-

mi stěnami se vzduch ani nepohnul. Zdi byly šedivé, navzdory různobarevným odlupujícím se nátěrům. Horko se tetelilo jako na poušti a páchlo to tam močí, potem a alkoholem. Vyšel nahoru.

Opatrně procházel prázdnou ošklivou chodbou, až stál před zavřenými dveřmi. Zhluboka se nadechl a zavolal: „Frakullo!“

Ticho. Aby neměl čas moc přemýšlet, znovu zavolal: „Jmenuju se Paul Hjelm a jsem policista. Jsem sám a nemám zbraň. Chci s vámi mluvit.“

Za dveřmi se ozval nějaký šramot a potom hluboký, skoro neslyšitelný hlas: „Tak pojdte.“

Znovu se hluboce nadechl a otevřel dveře.

Na podlaze kanceláře seděly dvě ženy a muž s rukama na hlavě. Proti nim, zády k oknu, stál malý tmavý muž v hnědém obleku s vestou a vázankou a v ruce držel brokovnici, kterou mířil na Paula.

Zavřel za sebou dveře a ruce zvedl nahoru.

„Já moc dobře vím, o co jde, Frakullo,“ ozval se klidně. „Musíme vaši situaci vyřešit bez zranění. Jestli se teď vzdáte, můžete se proti rozhodnutí odvolat. Jinak jdete do kriminálu a pak vás šupem vystěhují. Podívejte se, nemám zbraň,“ řekl a pomalu svlékl bundu, kterou hodil na podlahu.

Dritöro Frakulla rychle mrkal. Brokovnicí mířil střídavě na Hjelm a na ty tři sedící na zemi. Jen ať mi neřekne, abych se otočil, přál si úpěnlivě Hjelm. Musí mluvit, mluvit. Snažit se o maximální srozumitelnost. Odlákat jeho pozornost.

„Myslete na rodinu,“ pokračoval. „Co budou dělat vaše děti bez živitele? A co žena? Pracuje? Co dělá?“

Brokovnice už mířila jen na něj. Tak si to přál. Frakulla začal mluvit, téměř recitovat zřetelnou švédštinou.

„Čím většího zločinu se dopustím, tím dýl tu zůstanem. Copak vám to nedošlo? Rodinu beze mě nikam nepošlou. Chci se obětovat kvůli nim. Copak to je tak těžký pochopit?“

„Tak to ale není, Frakullo. Rodina bude muset ze země okamžitě odjet bez vaší ochrany. Co si myslíte, že Srbové udělají

s osamělou ženou a malými dětmi? A představte si, jak s vámi budou zacházet ve vězení, když zabijete neozbrojeného policajta.“

Muž na okamžik o několik centimetrů sklonil pušku a vypadal hodně zmateně. To Hjelmovi stačilo. Vytáhl zezadu zbraň a vystřelil.

V jeho nitru se ozval Cillin hlas: Jak je možné, že se ti hnusí, jak ženský tělo funguje?

Zdálo se, že se čas na okamžik zastavil. Frakulla stále držel brokovnici a nehýbal se. Pohledem provrtával Hjelma. Teď se mohlo stát cokoliv. Vtom pustil zbraň a padl dopředu na zem.

Jeden z rukojmích rychle sáhl po pušce a přitiskl ji k hlavě ležícího muže. Tomu se pod pravým ramenem rychle zvětšovala krvavá skvrna.

„Pusť tu zbraň, ty magore,“ vykřikl Paul Hjelm a pozvracel se.

3.

Nejdříve tóny piana, malé bizarní procházky nahoru a dolů po klávesách. Pak lehký zvonivý zvuk cimbálu, možná i vířivé doteky bubnů. Někdy se prsty lehce vychýlí ze své dráhy, aniž by přerušily trochu trhavý rytmus dvoutaktu. Krátká pauza, ve stejném rytmu se přidá i saxofon a všechno překryje. Teď je slyšet basa, klidně bloudí sem a tam, pak znovu výraznější saxofon a piano doplňuje roztržštěnými akordy zvukový obraz improvizace.

Pinzeta se noří do dírký a táhne. Saxofon maličko zacvrliká mimo tón, ale hned znovu zapadne do melodie. Piano teď mlčí a zvuk je tak tlumený, až je v pozadí na okamžik slyšet publikum. Pinzeta uloví to, co chtěla. Saxofonista se několikrát ozve mezi rychlými nástupy a publikum mu odpovídá stejně – yeah. Nízké tóny, piano dosud mlčí, pak se šíří rozptýlený potlesk.

Znovu se ozve piano. Stejná poslušnost kláves jako na začátku, postupné odklony, širší otevření. Pak pouze piano, basa a trubky. Pinzeta hledá ve druhé dírce a tentokrát to jde snadněji. Oba kousky padají do kapsy. Sedl si na gauč.

Piano hraje znovu jako na začátku, basa na chvíli zmizí, ale za okamžik se vrací spolu se saxofonem a pak se všechny čtyři nástroje rozplynou. Aplaus.

Stiskl vypínač a nastalo až neuvěřitelné ticho. Zvolna vstal a chvíli jen postál ve velkém pokoji. Ve vzduchu cirkuluje několik nečekaných zrnek prachu, pohybují se ve výšce kolem křišťálového lustru. Matný kov hifivěže neodráží žádné světlo.

Ruce v rukavicích se lehce dotýkají lesklé kožené plochy na křesle. Sklouzne se po příjemně lupající parketové podlaze. Vyhne se pětadvaceti čtverečním metrům pákistánského koberce, který ručně týdny tkaly zotročené pákistánské děti, a nakonec vyjde po chodbě až na verandu. Otevře dveře, postaví se vedle zahradní houpacíky a plní si plíce klidným jarním vzduchem, i když dosud hodně chladným. Pohledem přejíždí řady jabloní, Åkerö, Ingrid Marie, Lobo, a jak se všechny jmenují. Každá je opatřena štítkem se jménem, všiml si toho, už když sem přicházel. Do květu mají ještě daleko.

Doufá, že to, co slyší, jsou cvrčci a že mu nezní jen v hlavě.

Zavřel za sebou dveře verandy, prošel zpět dlouhou předsíní a vrátil se do velikého obývacího pokoje. Znovu se vyhnul rudě planoucím freskám na koberci, šel k hifivěži a ještě jednou přístroj zapnul. Elipsovitý proužek v přehrávači se pomalu odvíjí. Rozhlédl se po pokoji. Měl atmosféru. Dokonce i ta zrníčka prachu kolem lustru jako by byla speciálně objednaná, aby se hodila ke křišťálové lampě.

V duchu spatřil svůj seznam a udělal mu poklonu.

Kuno, pomyslel si. Nejmenujete se tak nějaká společenská hra?

Opouští obývací pokoj jinudy. Teakový stůl se čtyřmi židlemi s vysokými opěradly stojí na jiném ručně tkaném koberci, domnívá se, že tento je perský, na rozdíl od pákistánského běžový. V této chvíli jsou ale oba stejně rudé a on musí překročit nohy, které na něm leží.

V zahradě za polštářky mraků vychází úplněk a mezi jabloněmi osvětluje tanec zpola zahalených vil.

4.

Kriminální komisař Erik Bruun zřejmě někde na stole stiskl zelený knoflík, protože se současně na chodbě nad dveřmi rozsvítilo zelené světýlko. Paul Hjelm vzal za kliku a vešel.

Budova policie v té podivné městské směsici patřila do katastru obce Fittja s poštovní adresou Norsborg v církevní obci Botkyrka a spadala pod policejní správu v Huddinge. Pokud člověk z nějakého důvodu nechtěl mluvit o tom, že pracuje ve Fittji, mohl vždycky mluvit o Botkyrce, která kromě kostela zahrnovala docela roztomilé oblasti jako je Vårsta a Grödinge. Taky šlo mluvit o Norsborgu, případně se pokládat za součást ospalého předměstí Huddinge. Sám Hjelm bydlel v řadovém domku v Norsborgu, ale přesto se nikdy nemohl rozhodnout, na kterém z míst se právě nachází.

Bohem zapomenuté místo, kam právě vešel, bylo známé jako Hnědý pokoj.

Tapety se sice jednou za rok vyměňovaly, ale hned po prvních dnech znovu zhnědly stejně jako plíce Erika Bruuna. Hjelm nikdy nebyl u něj doma, ale proslýchalo se, že jeho mládenecký byt v Eriksbergu je podobný komínu. Sám Hjelm byl nekuřák, ale občas si i on zapálil cigaretu, aby celý den nepracoval jako otrok, jak to někdo označil. Dnes jich už vykouřil šest a tušil, že do večera jich bude ještě víc. Od nikotinu se mu už motala hlava, takže dnes výjimečně nepocítil šok při vstupu do Bruunovy kanceláře, před kterou by hygienici varovali, že ohrožuje zdraví. Nějaký horlivec mu jednou na dveře přilepil lebku s hnáty a Hjelm s Ernstssonem to ve svém volnu odstraňovali dobré tři hodiny.

Erik Bruun nebyl sám. Seděl za přeplněným stolem a kouřil obrovský ruský doutník. Na gauči pod oknem seděli dva dobře oblečení pánové přibližně kolem čtyřicítky, tedy v Hjelmově věku. Hjelm je neznal, ale dobře rozeznával jejich škrobené postavy.

To, co čekal, je tady!

Bruun zvedl své mohutné tělo a šel mu naproti. Podobnou námahu neprojevoval moc často. Potřásl mu rukou a poškrábal se v rudošedém strništi.

„Já ti gratuluju,“ řekl se zřetelným přízvukem na „já“. „Vynikající práce. Jak se cítíš? Mluvil jsi o tom už s Cillou?“

„Díky,“ ozval se Hjelm a pohlédl na oba muže. „Zatím ne, ale jistě se to k ní brzy dostane tak jako tak...“

Bruun pomalu přikývl a vrátil se na svou oblíbenou židli.

„Jak říkám: moc ti gratuluju a máš mou plnou podporu... ale ještě jsi mi neřekl, jak ti je?“

„No, neřekl,“ ozval se Hjelm a sedl si na židli proti Bruunovi. Bruun znovu významně přikývl.

„Rozumím,“ ozval se a vyfoukl kouř. „Tady ti muži jsou Niklas Grundström a Ulf Mårtensson ze sekce pro vnitřní záležitosti. Jestli ti i oni přišli gratulovat, to přesně nevím.“

Protože Bruunova malá tiráda zněla jako slova na rozloučenou, oba pánové se pozvedli. Nastal okamžik váhání, protože komisař zůstal sedět jako předtím a dál vdechoval černý kouř – jako lehké znamení nejistoty, kterou nikdo z nich nechtěl projevít. Hjelm mu neutrálně poděkoval a dostal stejnou odpověď. Komisař se naposled silně nadechl a unaveně se zvedl.

„Úředník z bezpečnosti práce mi nařídil, že nesmím s hořícím cigárem vyjít z kanceláře,“ vysvětlil a vyšel ven v oblaku dýmu. Zamáčkýl doutník v popelníku nepřestával kouřit a vysílat kouřové signály.

Grundström odsunul popelník stranou a s nechutí se posadil do Bruunova prokouřeného křesla. Na psací stůl položil aktovku a vytáhl kulaté brýle, které si nasadil na nos. Pak ještě vyndal velkou hnědou obálku a čerstvé vydání večerníku Express, který otevřel na první straně. Tučný titulek zněl: ***Zvláštní vydání. Hrdina ve Fitti. Policista zachránil rukojmí***

Pod nadpisem uveřejnili skoro deset let starou fotografii tehdejšího policejního asistenta Hjelma.

„Média pracují opravdu rychle,“ poznamenal Niklas Grundström kultivovaným hlasem a složil noviny. „Představte si, že to

dostali už do dnešního večerního vydání! Tužka je rychlejší než myšlenky.“ Sehnul se k aktovce a vytáhl malý magnetofon.

Začal diktovat: „Výslech kriminálního inspektora Paula Hjelma pracovníky policie v Huddinge, Grudströmem a Mårtenssonem. 13. března 17.06.“

„Výslech?“ podivil se Hjelm.

„Ano,“ potvrdil Grundström.

Hjelm se kousl do jazyku a umínil si, že neřekne ani slovo navíc.

„Jste nebo byl jste někdy členem nějaké tajné přistěhovalecké organizace?“

„Ne,“ odpověděl Hjelm a snažil se zachovat klid.

„Jaký máte vztah k přistěhovalcům?“

„Ani dobrý, ani špatný.“

Grundström hrábl do aktovky a vytáhl obálku s nějakou statistikou.

„Během vašeho zařazení do tohoto okrsku jste zasahoval u obyvatel, z nichž čtyřicet dva procent byli přistěhovanci. V posledním roce toto číslo stoupl na padesát sedm.“

Hjelm si odkašlal a hluboce se soustředil.

„V církevní obci Botkyrka je podle posledního sčítání dvatřicet procent obyvatel nešvédského původu, z nich pak dvacet procent nemá švédské občanství. Tady v severní části, tedy v Alby, Fittji, Hallundě a Norsborgu, je to číslo ještě vyšší. Něco přes padesát procent, patrně padesát sedm. Znamená to, že dvaatřicet procent zásahů v přistěhovalecké komunitě poukazuje na vyšší zločinnost přistěhovalců než rodilých Švédů.“

„Ta čísla ovšem v žádném případě nedávají podnět k rasismu, pokud chcete něco takového naznačit.“

Hjelm byl se svou odpovědí moc spokojen, ale Grundström zřejmě ne.

„Proč jste, sakra, šel k nim a toho chlapa střelil?“

„Ten muž se jmenuje Dritëro Frakulla a patří k albánské menšině v provincii Kosovo v jižním Srbsku. Jistě dobře víte, jaká je tam situace. Stejně jako ostatní Albánci, kteří se u nás usadili, se tu akli-

matizovali, naučili se švédsky a jejich děti navštěvují švédské školy. A všichni jsou teď vypovězeni ze země. To přece není v pořádku.“

„O to menší důvod, abyste šel dovnitř a zastřelil ho. Speciální jednotka už byla na cestě, specialisti a experti. Proč jste tam zatraceně musel lézt sám?“

Hjelm se kousl do jazyka a ozval se: „Chtěl jsem mu zachránit život, zatraceně.“

Byl večer, skoro osm hodin. Hjelm a Bruun spolu seděli v Hnědém pokoji, Bruun ve svém křesle a Hjelm napůl ležel na gauči. Před nimi na psacím stole stál zapnutý magnetofon.

„Chtěl jsem mu zachránit život, zatraceně!“

Bruun vypadal, že chce spolknout doutník. Rázným pohybem zastavil magnetofon a obrátil se k Hjelmovi.

„Poslyš, ty jsi borec.“

„Chceš říct, že jsem idiot, vid?“ ozval se Hjelm. „Stejná blbost, jako tajně nahrát výslech sekce pro vnitřní záležitosti...“

Bruun pokrčil rameny a opět zapnul magnetofon. Po krátké pauze byl znovu slyšet Hjelmův hlas:

„Ti specialisté umí jen jedno, a to víte stejně jako já. Zneškodnit pachatele, ale nezranit rukojmí. Zneškodnit ve smyslu eliminovat, totiž usmrtit.“

„Vážně si myslíte, že vám máme věřit, že jste po něm střílel pro jeho záchranu?“

„Věřte, čemu chcete.“

Bruun na něho pohlédl a trpce potřásl hlavou. Teď pokrčil rameny Hjelm.

„To je právě to, co nesmíme,“ ozval se hlas Grundströma, který dosud mlčel. „Jsme tu proto, abychom rozlišili správné od nesprávného, abychom viděli, jestli jste se nedopustil porušení služebního předpisu a jestli z toho můžete vyjít bez důtky. Říká se tomu právní postup. Jestli to bude třeba, musíme vás pokárat. Není v tom nic osobního.“

„Do protokolu:“ ozval se Hjelm. „Ke střelbě došlo v 8.47, speciální jednotka přijela v 9.38. Měli jsme tam skoro celou hodinu

sedět na bobku a čekat, co udělá ten zoufalec s brokovnicí, nestarat se o vyděšená rukojmí a ochromit centrum?“

„Dobře. Pro teď nebudeme uvažovat o tom *p r o č*, a přejdeme k tomu, co jste *de facto* udělal.“

Přestávka. Grundström a Mårtesson si vyměnili místa. Hjelm uvažoval o tom, jaký druh lidí se vyjadřuje slovy „*de facto*“.

Měkčí hlas vystřídal ten znatelně hrubší.

„No, tak zatím jsme se pohybovali jen na povrchu. Teď se vypořádáme s důležitějšími maličkostmi.“

Bruun vypnul přehrávač, svažtil obočí a překvapeně se obrátil k Hjelmovi. „Myslíš si, že to mysleli vážně? Že se takhle chovají ke zkušenému vyšetřovateli?“

Hjelm znovu pokrčil rameny. Cítil, že je strašně ospalý. Den byl pro něj hrozně dlouhý. Když se Mårtenssonův hlas vrátil, promíchal se mu s různými jinými vrstvami představ, které v té krátké chvilce mezi bděním a spánkem zápasily o prvenství. A potom usnul.

„Tak popořadě: Zaprvé jste na něho zavolał dveřmi bez varování. To mohlo mít katastrofální následky.“

Zadruhé jste mu tvrdil, že nejste ozbrojený, přestože jste si pistoli zastrčil za pásek. Bylo by stačilo, kdyby chtěl, abyste se obrátil.

Zatřetí jste pachateli lhal. Kdyby některá fakta znal, mohlo to být zlé.

Začtvrté jste ho nestřelil podle služebních předpisů. Mohla to být katastrofa.“

„Jak mu je?“ ozval se Hjelm.

„Sakrifix, komu?“ překvapil se Mårtensson.

„Dritěru Frakullovi.“

„Doprdele, o co vám tu jde? Je to snad transylvánský hrabě? Fakta, Hjelme, fakta.“

„To přece jsou fakta.“

Nastala dlouhá pauza. Bruun se začal vrtět a uvažoval, jestli to už skončilo. Hjelm mu pomoci nemohl, protože spal jako mimino. Místo něho se v pozadí ozval Grundström.

„Leží na chirurgii v Huddinge a hlídají ho. Jeho stav je stabilizovaný. Což se nedá říct o naší situaci. Budeme pokračovat zítra v půl jedenácté. Nashledanou.“

Zarachotily židle, někdo zastavil magnetofon, zašustily papíry vkládané do aktovky.

Komisař Bruun si zapálil černé, hrbolaté cigáro a soustředil se. Přišlo to, nač čekal. Ozval se Grundström.

„Je hrozně mazanej. Jak jsi ho mohl nechat tak vyklouznout? Transylvánskej hrabě! Do hajzlu, Ulfe, přece to nemůžeme nechat jenom tak! Takovej člověk proklouzne systémem se zdravou kůží a otevře dveře pro stovky dalších.“

Zbytek už nebyl slyšet. Mårtensson něco mumlal, Grundström vzdychal, židle se odsouvaly a dveře otevřely a zavřely. Bruun zastavil magnetofonový pásek a chvíli jen tak seděl.

Jasný jarní den se změnil v černočernou noc. Bruun se pomalu zvedl z křesla a přistoupil k hluboce spícímu Hjelmovi. Dříve než mu vyfoukl kouř přímo do obličeje, ho ještě chvíli pozoroval a pomalu potřásl hlavou. Ten mi tu dlouho nezůstane, pomyslel si. Tak nebo onak o něho přijdu.

Hjelm se rozkašlal a probudil se. Oči mu slzely a to první, co skrz kouř uviděl, byl rudošedý vous na dvojité bradě.

„Je půl jedenáctý,“ ozval se Bruun a balil si odřenou aktovku. „Dobře se vyspi. Zkus to, abys byl zítra v pohodě. Víc než dneska.“

Hjelm se potácel ke dveřím. Obrátil se a Bruun na něho doborosrdčně kývl. Byl to jeho způsob, jak někoho obejmout.

Jak se to říká? Vzpomínal Hjelm, když otevřel ledničku a vytáhl si pivo. Heterosexuální bílý muž středního věku, zaměstnaný na plný úvazek, to je společenská norma. Je podložena všemi průměrnými sociologickými hodnotami.

Napadla ho jiná fráze: Být ženou není žádná nemoc. I když je to jinakost. O homosexualitě, mládí a stáří, tmavé pleti a odlišnosti jazyka ani nemluvě. Seděl v křesle a pozoroval tu vlastní „domácí jinakost“. Šestatřicetiletou manželku Cecilii (ale jak moc vlastně ještě byla jeho?) a dvanáctiletou dceru Tovu.